

Västbo-galleriet:

Hamra småskola år 1931

Här skall vi visa en liten skolklass utanför den lilla skolan i Hamra by från år 1931. Deras fröken hette då Effie Ahlström, sedermera gift Björnhag.

Hennes första plats här i trakten blev i Lanna, dit hon kom år 1923 som 20-åring. Hon var född i V. Karup. Det har berättats för mig att Fritiof Johansson, Bobacka, Lanna, mötte henne på Bredaryds järnvägsstation med häst och vagn och körde henne till Lanna. När de var framkomna till Lanna mötte de en bybo som frågade Fritiof om han hade hämtat amerikaföräldrande men då svarade han: "Ånej, detta är vår nya skolerinna och vi får väl hoppas att ho skall trivas här." Och det gjorde hon i fem år. Hon var allmänt omtyckt i Lanna av både barn och föräldrar.

Men så sökte hon befattningen i Hamra och fick denna bland många sökande år 1928. Här stannade hon i en följd av år. I början bodde hon i den lilla lägenheten om ett rum och kök på nedre boten, men när hon år 1932 ingick äktenskap med kommunalmanen Oskar Björnhag i Tovaryd bosatte hon sig där. Hon fortsatte med skolan och cyklade mellan Tovaryd och Hamra varje dag fram och åter. När det någon dag var dåligt väder brukade hennes svärfar Johan Eriksson, Tovaryd, köra henné med häst och vagn dit och hem.

Det var många barn i Hamra på den tiden. Även de som vistades

på Strands barnhem fick sin lärdom av Effie, ty de hade betydligt närmare till Hamra än till Reftele skolor, dit de egentligen hörde. Alla Hamrabarnen tyckte bra om sin fröken, ty de fick lära sig ordentligt att läsa, räkna och skriva: dessutom fick de lära sig att veta hut.

I skolan fanns endast en lärosal samt ett avklädningsrum, där de fick intaga sina måltider, som mest bestod av smörgåsar, mjölk eller saft. Så småningom blev det storskola här och då fick småskoleklasserna flytta till övre våningen med sina lektioner. Lärare i storskolan blev Rut Svensson-Assargård i några år framåt. Även hon var omtyckt i Hamra. Om jag inte minnes fel så fanns det även en småskolelärarinna som hette Hedvig Ekbon från Eksjö som något år tjänstgjorde i nämnda skola.

Skolan finnes ännu kvar i Hamra men användes numera som bostad. I mitten av 1930-talet fanns en liten konsumaffär, en privathandlare Holger Rybeck, som i många år specialiserat sig som skohandlare. Gårdarna i Hamra är många men de flesta arrenderas ut till tre personer i samhället, nämligen Joel Catoni, Sven Olof Johansson och Erik Lundkvist.

Effie Björnhag tjänstgjorde även som vikarie i Stenstorps småskola i Reftele. Dit cyklade hon morgon och kväll, en sträcka på 3 à 4 mil fram och åter. Även i Bosebo hade hon vikariat ibland och även dit cyklade hon varje veckoskifte, ty hon ville inte svika sin familj i Tovaryd.

På bilden ser vi sittande från vänster Helmy Svensson, Margit Axelsson, Evy Jansson, Ingegerd Andersson och Anna Lisa Samuelsson. Stående från vänster Erling Johansson, Bengt Fransson, Roy Levin, Gunnar Ljunggren, Reinhold Johansson, Herbert Nydén, Olof Sjögren och Bertil

Andersson, samtliga från Hamra. Alma Levin tog bilden utanför den lilla skolan mitt i byn. Jag tycker hon lyckades bra med densamma. Effie Björnhag syns i mitten.

Eric Krantz